

WWF

JAAR
RAPPORT

BE

2011

WWF-BELGIUM

Jaarrapport 2011

INHOUD

Voor een levende planeet p.3

Het kader waarbinnen het WWF-netwerk ijvert
voor natuurbehoud p.4

WWF in actie

- Projecten in het Congobekken p.5-7
- Burgers sensibiliseren p.8-9
- Beleidsmakers overtuigen p.10-11
- Bedrijven engageren p.12
- Kinderen en jongeren sensibiliseren p.13

De duurzaamheid van WWF-België..... p.14-15

WWF in cijfers p.16-17

Het WWF-team p.18-19

Redactie en coördinatie: Sarah Beelen
Met dank aan: Isabelle André, Natacha Bertiaux, Ronald Biegs,
Marie-Noelle Collart, Maryssa Cools, Sabien Leemans, Jan
Vandermosten, Gwendoline Viatour, Damien Vincent
Design en productie: www.inextremis.be
© WWF-Vlaanderen vzw, 2011
Coverfoto: © National Geographic Stock / Steve Winter / WWF
Gedrukt op FSC-papier.

V.U. Damien Vincent, E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel.

VOOR EEN LEVENDE PLANEET

2011, het Internationale Jaar van het Bos van de Verenigde Naties, werd afgerond. De bescherming van deze prachtige ecosystemen staat al 50 jaar centraal in het werk van WWF, met tal van successen om op terug te kijken. We werkten mee aan de creatie van nationale parken en beschermd gebieden en hielpen mee met de oprichting van FSC, het wereldwijde certificeringssysteem voor bossen.

In dit kader zette WWF in 2011 zijn werk verder in terreinprojecten en het sensibiliseren rond het belang van de bossen. Een mooi voorbeeld is de publicatie van meerdere “Living Forest Reports” om wetenschappelijk ondersteunde antwoorden te bieden op de belangrijke vragen rond de bossenproblematiek. Ons werk in het Congobekken en meer specifiek rond het prachtige Virunga Nationaal Park werd eveneens versterkt. In samenwerking met de lokale bevolking bereikte ons herbebossingsproject er dit jaar een oppervlakte van 4000 ha, bijna zo groot als de oppervlakte van het Zoniënwoud.

2011 was ook het jaar van de 50e verjaardag van WWF. Naast de festiviteiten die dit doorheen het jaar met zich meebracht, was dit jubileum ook een gelegenheid om met een kritische blik naar het verleden te kijken.

Naast onze bewezen expertise en het samen zoeken naar oplossingen, werd bewezen dat de kracht van het WWF-netwerk teruggevonden kan worden in de globale aanpak, die vereenvoudigd wordt door een internationale structuur. Het is duidelijk dat de steun van onze meer dan 5 miljoen sympathisanten wereldwijd bijdroeg aan het succes van ons werk in deze eerste 50 jaar.

Ook 2012 belooft een belangrijk jaar te worden. Dit is namelijk het jaar van Rio +20. In 1992 werd in Rio ‘duurzame ontwikkeling’ als prioriteit aangewezen en 20 jaar later is het tijd om de balans op te maken. Ondanks het harde werk van WWF werd er op de klimaatconferentie in Durban een teleurstellend resultaat behaald. Laat ons hopen dat het in Rio anders zal zijn.

Belangrijk ook voor WWF is de biodiversiteitstop in India die zal plaatsvinden in oktober 2012. WWF blijft zeker de nadruk leggen op de essentiële doelen en zal erop aandringen dat er voldoende financiële middelen vrijgemaakt worden zodat het actieplan dat in Nagoya (tijdens de vorige top in 2010) werd goedgekeurd ook effectief kan uitgevoerd worden.

Het is onze ambitie om op alle niveaus te blijven werken voor het natuurbehoud, van lobbywerk naar politici tot terreinprojecten met de lokale bevolking. Ook in België is sensibilisering een prioriteit: met een brede waaier van acties communiceren we naar het grote publiek, kinderen en jongeren, beleidsmakers en bedrijven.

Een ding is zeker: WWF kan zijn strijd niet met overtuiging verderzetten zonder de steun van onze sympathisanten. We willen u van harte bedanken.

Bedankt voor uw interesse en uw vertrouwen.

Veel leesplezier,

Ronald Biegs
Voorzitter WWF-België

Damien Vincent
Directeur-generaal WWF België

HET KADER WAARBINNEN HET WWF-NETWERK IJVERT VOOR NATUURBEHOUD

Onze uitdagingen zijn groot en de vooropgestelde doelen ambitieus, maar ook realistisch. WWF benadert haar doelstellingen via alle niveaus: van lobbywerk tot projecten op het terrein, in samenwerking met de lokale bevolking. Wij proberen de beste oplossing te zoeken voor iedereen, zowel de natuur als de mens. Die oplossing kan enkel gevonden worden als we iedereen betrekken in het proces.

UITDAGING

- De biodiversiteit behouden.
- De impact (de ecologische voetafdruk) van de mensheid op het milieu verminderen.

FOCUS

- 35 prioritaire gebieden, zoals de streek van de meren in de Afrikaanse riftvallei, Borneo, het Congobekken, Madagaskar, het stroomgebied van de Yangtze, de koraaldriehoek, enzovoort.
- 36 prioritaire soorten, zoals de Afrikaanse olifant, de mensapen en de zeeschildpadden, maar ook de ijsbeer, de reuzenpanda, de tonijn, gember, koralen, enzovoort.

BEDREIGINGEN

- Landbouw, handel in wilde planten- en diersoorten, verstedelijking, energieproductie, infrastructuurwerken, klimaatverandering, vervuiling.

DOELSTELLINGEN TEGEN 2020

- De biodiversiteit is beschermd en wordt goed beheerd op de meest uitzonderlijke plaatsen op aarde.
- De populaties van de ecologisch, economisch en cultureel belangrijkste soorten hebben zich hersteld en doen het goed in de vrije natuur.

DOELSTELLINGEN TEGEN 2050

- De meest uitzonderlijke natuurgebieden zijn beschermd, waardoor een duurzamere toekomst voor iedereen mogelijk is.
- De mens produceert en verbruikt de natuurlijke rijkdommen in beperkte mate, waardoor het mogelijk is om het leven in stand te houden. De natuurlijke rijkdommen zijn eerlijk verdeeld.

A wide river flows through a lush, green tropical landscape under a cloudy sky. Two people are on a traditional dugout canoe, using long poles to navigate the water. The water is calm, reflecting the sky and the surrounding vegetation. In the foreground, some reeds or grasses are visible in the water.

WWF IN ACTIE: PROJECTEN IN HET CONGOBEKKEN

Het tweede grootste tropische bosgebied op aarde vinden we terug rond de Congostroom. Dit woud strekt zich uit over verschillende landen van Afrika over een oppervlakte van maar liefst 1,5 miljoen km². Het is een woud rijk aan biodiversiteit met onder andere 1000 vogelsoorten, meer dan 10 000 km² verschillende plantensoorten en diverse inheemse volkeren. Landbouw, jacht, houtkap en mijnbouw zijn enkele van de meest ernstige bedreigingen voor dit waardevolle regenwoud.

Al meer dan 40 jaar is WWF-België actief in deze regio met acties om de biodiversiteit en de rijkdommen in deze belangrijke regio te beschermen. De bescherming van de berggorilla's is een van onze grootste successen, een actie om met trots aan te halen in 2011, de 50^e verjaardag van WWF.

WWF IN ACTIE: WWF IN HET CONGOBEKKEN

5000 ha

TEGEN EIND 2012 WIL WWF
EEN TOTAAL VAN 5000 HA
BOS HEBBEN AANGEPLANT

MEER DAN 3000
GRONDBEZITTERS DOEN
MEE AAN ECOMAKALA.

Ook in 2011 waren we van de partij in de Democratische Republiek Congo. WWF pakt de bedreigingen in de regio op verschillende manieren aan. We strijden niet alleen tegen de ontbossing door de reservaten te beschermen maar zoeken ook naar alternatieven voor de bevolking om op die manier ontbossing te vermijden. Onze projecten zorgen voor het welzijn van de biodiversiteit maar ook van de bevolking. De eerder opgestarte projecten zijn nog steeds lopende, maar dit jaar gingen ook enkele nieuwe projecten van start.

Luki, Yangambi en Dimonika

Onze aanwezigheid in de **reservaten van Luki, Yangambi en Dimonika** werd ongestoord voortgezet. Met ons project strijden we ter plekke tegen de ontbossing, die erg hoog is in de regio vanwege de grote bevolkingsdichtheid. Door een combinatie van herbebossing en de teelt van voedingsgewassen proberen we de bevolking een alternatief te geven, zodat ze zich kunnen verwarmen en voeden zonder het bos te beschadigen. In totaal is er sprake van 300 000 ha beschermd gebied.

Malebo

Ons project in **Malebo** kent in 2011 ook een vervolg. We werken hard aan de mogelijkheden voor ecotoerisme. Die zijn immers groot vanwege

de aanwezigheid van de bonobo's in Malebo. Ecotoerisme zal op termijn voor inkomsten kunnen zorgen voor de lokale bevolking.

EcoMakala

Een oude bekende is een van onze grootste projecten: EcoMakala. Dit project wordt verwezenlijkt rond het Virunga Nationaal Park, het oudste nationale park van Afrika. Als toevluchtsoord voor de ernstig bedreigde berggorilla en omwille van zijn uitzonderlijke biodiversiteit is de bescherming van dit park een belangrijk doel voor WWF. De illegale houtkap in het park stamt voornamelijk voort uit de behoefte aan energie van de bevolking van Goma, hun behoefte aan houtskool - of 'makala'. Momenteel komt zo'n 80% op illegale wijze uit het park. Ons project biedt een praktische oplossing voor deze problematiek.

We ondersteunen kleine grondeigenaars bij de gezamenlijke aanplanting van bos voor houtskoolproductie, een alternatief voor houtskool afkomstig van het park. Er zal eveneens een alternatief handelscircuit opgestart worden om een tegengewicht te bieden aan de illegale productie en handel van houtskool, hetgeen voor het overgrote deel in handen van de rebellen ligt en op die manier hun activiteiten financiert.

Naast het herbebossingsluik werkt WWF ook rond efficiëntere manieren om houtskool te produceren en proberen we makalaproductenten te groeperen waardoor ze een correcte en eerlijkere prijs kunnen afdwingen. In dit kader werden het afgelopen jaar twee grote bijeenkomsten georganiseerd: een bijeenkomst rond Goma, ten zuiden van het park, en een bijeenkomst rond Beni, ten noorden van het park. Deze bijeenkomsten brachten alle stakeholders samen, gaande van de grondbezitters en lokale ngo's tot de betrokken autoriteiten, namelijk de vertegenwoordiger van de Ministeries Milieu en Energie. Tijdens deze twee dagen durende bijeenkomsten werd in groepen gewerkt rond het op de markt brengen van makala. De resultaten die hieruit voortkomen zullen bijdragen aan een organisatieplan. Het was ook een goede gelegenheid om te ontdekken welke impact ons project had op het leven van de meer dan 3000 grondbezitters die meedoen.

Dankzij de herbebossing draagt ons project bij tot de vermindering van de ontbossing van het park en past het perfect in het programma van de Verenigde Naties: REDD – 'Reducing Emissions from Deforestation and Degradation' – of het verminderen van uitstoot door ontbossing te vermijden. Bijgevolg betekent dit dat het project hierdoor in aanmerking komt voor koolstofkredieten, mogelijke financiële voordelen die direct ten goede kunnen komen van de lokale bevolking en het natuurbehoud. Met aardobservatietechnieken zullen we aantonen dat de percelen geen bos waren tussen 1990 – het jaar van het Kyoto-protocol – en de start van ons project. Samen met ULB en UCL werken we momenteel aan een methodologie, die ons zal toestaan het nodige te berekenen en het mogelijk zal maken de kredieten aan te vragen.

10 000
verschillende
plantensoorten

In het Congobekken leven 1000 vogelsoorten en meer dan 10 000 verschillende plantensoorten.

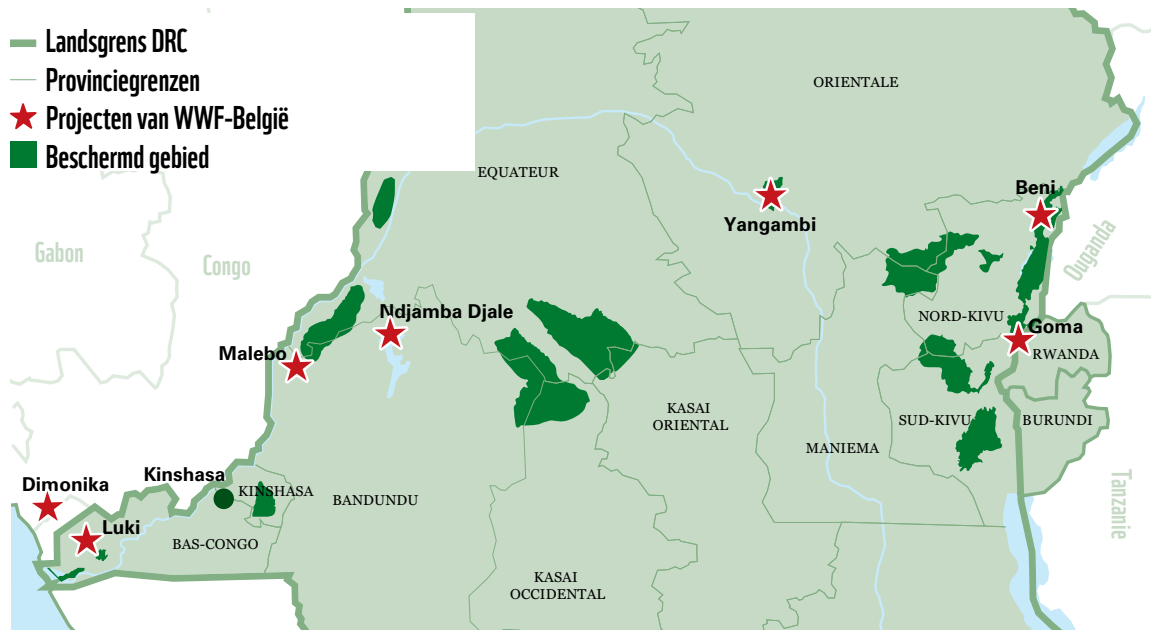
EcoMakala heeft zich in enkele jaren tijd ontwikkeld als een grootschalig herbebossingproject. In samenwerking met de grondbezitters werd er op dit moment al zo'n 4000 ha bos aangelegd, verdeeld over parcellen van 0,5 tot 5 ha. Tegen eind 2012 wil WWF een totaal van 5000 ha bos hebben aangeplant.

Ndjamba Djale

“Ndjamba Djale” is een project aan het Lac Mai Ndombé, in de provincie Bandundu, gefinancierd door de Belgische ontwikkelingssamenwerking en WWF-België. In Kicongo betekent het “ik hou van het meer”. Dit nieuwe project werd opgestart in januari 2011 en heeft als doel de vissers uit een twintigtal dorpen rond het Mai Ndombé meer te verzamelen en samen op een beter georganiseerde en meer respectvolle manier om te gaan met de natuurlijke rijkdommen, en hun levensstandaard op te krikken. Dankzij het project worden de visbestanden in dit prioritaire landschap bewaard.

WWF heeft op basis van de eerste analyseresultaten van de visvoorraad en de viskwaliteit een aantal belangrijke problemen geïdentificeerd die in verband staan met de vismethoden en de ecologische aspecten van het meer. Er werden ook al studies uitgevoerd om visserijbekkens en paaigebieden te bepalen. Twee bijkomende missies van WWF-België hebben er ook toe geleid dat de problemen van de lokale vissers beter konden worden afgelijnd, zowel op economisch als op ecologisch vlak.

Ndjamba Djale heeft een duur van twee jaar en zal werken in twee of drie zones rond het meer. Dankzij de betrokkenheid van de vissers kunnen we testen of de afgebakende zones van het meer in aanmerking komen voor duurzame visserij.

Op lange termijn werken we in deze regio de daling van de visvoorraad in het meer Mai Ndombé tegen door te starten met het opzetten van activiteiten over een collectief en duurzaam beheer van het visbestand. We zetten plaatselijk sterke actoren in, zoals de ngo voor handel, en werken aan een sterke organisatie voor de visserij. Deze organisatie zal dan als tussenpersoon kunnen optreden tussen de lokale besturen en de toekomstige partners van het project.

Capacity building

In 2010 werd aan WWF-België gevraagd of we het departement Human Resources van WWF-DRC wilden bijstaan en deze ondersteuning kreeg in 2011 een concretere invulling. WWF-België steunt de plaatselijke WWF-afdeling bij hun vormingsmodule voor hun loontrekkenden, alsook de voorbereiding van jonge, bekwame kandidaten die betrokken worden in projecten van verantwoord beheer

en natuurbehoud. Er werden drie opleidingen georganiseerd die gevolgd werden door 34 personen. Bovendien werd er ook nog ondersteuning gegeven voor het doctoraatsonderzoek van vier personen en twee jongeren kregen een stage aangeboden binnen het kader van verschillende conservatieprogramma's in Congo. Op die manier draagt WWF-België bij aan de opleiding van het WWF-personeel in Congo, wat van groot belang is om de projecten ter plekke op een correcte manier te leiden.

'50 REASONS FOR HOPE'
WERDEN GEPUBLICEERD
OP ONZE WEBSITE:
50 REDENEN DIE AANTONEN
DAT NATUURBEHOUD EEN
VERSCHIL KAN MAKEN

200 steden en gemeenten
riepen hun inwoners op om mee
te doen aan Earth Hour

WWF IN ACTIE: BURGERS SENSIBILISEREN

Om een zo groot mogelijke impact te hebben, proberen we zo veel mogelijk mensen te bereiken met onze boodschap door te communiceren met het grote publiek, de burgers van België. Hun individuele bijdrage is belangrijk want hoe meer mensen we kunnen overtuigen hun gedrag aan te passen, hoe beter we, samen met hen, onze planeet kunnen beschermen.

In 2011 hebben we acties georganiseerd waarin de burger betrokken werd, maar we hebben ook via verschillende kanalen naar hun gecommuniceerd over onze projecten, onze uitdagingen en onze acties.

Makala Ya Sasa

In januari organiseerden we een avant-première van Makala Ya Sasa, een film van Yèlèma Productions waarin ons project EcoMakala en de problematiek rond het Virunga Nationaal Park uitgelegd werden. De enthousiaste aanwezigen konden spreken met de personeelsleden, projectleider Thierry Lusenge en de makers van de film.

Earth Hour

Op 26 maart 2011 organiseerden we Earth Hour. Van 20u30 tot 21u30 hebben ongeveer 750 000 Belgische gezinnen hun lichten gedoofd. Bijna 200 steden en gemeenten riepen hun inwoners op om mee te doen en planden zelf acties om Earth Hour mee tot een succes te maken.

50 jaar WWF

Op 29 april 2011 vierde WWF haar vijftigste verjaardag. Een uitstekend moment om de successen van de afgelopen 50 jaar te vieren, maar ook om vooruit te kijken naar de uitdagingen die ons nog te wachten staan. WWF-België vierde deze verjaardag op verschillende manieren. 800 supporters waren aanwezig bij de opnames van Jeu des Dictionnaires, dat in het teken stond van onze 50^e verjaardag. Op 8 mei werd de verjaardag gevierd met een feest in het Museum van Natuurwetenschappen, in het gezelschap van het personeel, de raad van bestuur en enkele van onze trouwste leden. Via onze online communicatiemiddelen lanceerden we de '50 Reasons For Hope'.

Support

In april werd de **Jungle Giant** gelanceerd. Dit is een online fundraising campagne met als thema de bossen van Indonesië. Iedereen kon een plant of dier in de Jungle Giant plaatsen en zo WWF steunen. Al bijna 500 dieren kregen een plaats op de Jungle Giant. In november lanceerden we dan het langverwachte online adoptieprogramma '**Adopt an Animal**'. Het is vanaf nu mogelijk om drie symbolische adopties te doen: een tijger, een panda en een dolfijn. Bij elke adoptie hoort een certificaat, een infofolder en viermaandelijke updates. We lanceerden ook onze nieuwe **online supportpagina** waar de verschillende mogelijkheden om ons te steunen op een duidelijke manier worden weergegeven.

500 dieren en planten

bijna 500 dieren en planten kregen een plaats in de Jungle Giant

Stop & Go

In 2011 waren we een van de initiatiefnemers van het Stop&Go Platform, met als doel zo veel mogelijk organisaties en burgers te mobiliseren voor een duurzame toekomst. Onder het motto 'stop kernenergie, ga voor hernieuwbare energie' pleiten we voor het behoud op de wet uit de kernuitstap. Samen slaagden we erin om 100 000 handtekeningen te verzamelen die later overhandigd werden aan Elio Di Rupo.

Durban

We brachten verslag uit van de klimaatconferentie in Durban in december en stapten ook mee in de jaarlijkse klimaatmanifestatie van de Klimaatcoalitie. Meer dan 3000 mensen liepen door Brussel om een duurzaam en bindend klimaatakkoord te eisen van de klimaattop.

Bossencampagne

Gedurende de eerste en tweede week van september lanceerden we onze bossencampagne die bestond uit twee spots: een radiospot en een televisiespot. Deze spot was ook zichtbaar op enkele websites van kranten en onze eigen website, waar onze strijd voor de bossen in de spotlight werd gezet.

Pers

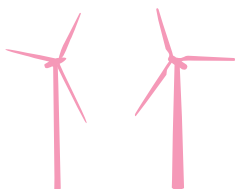
In de loop van het jaar deden wij ook ons best om de burgers op de hoogte te houden via kranten, televisie en radio. Verschillende journalisten kregen de kans om ons project EcoMakala in Congo met eigen ogen te zien en dit te verspreiden via diverse media. Lezers van zowel Het Laatste Nieuws, De Morgen, Het Belang van Limburg als De Standaard konden kennis maken met WWF in 2011. En ook de kijkers van VTM en VRT televisie zagen regelmatig de vruchten van ons werk hier en in de rest van de wereld.

100 000
MENSEN TEKENDEN
DE PETITIE VOOR DE
KERNUITSTAP

WWF IN ACTIE: BELEIDSMAKERS OVERTUIGEN

Het werk voor een gezonde planeet begint bij een ambitieus milieubeleid. Vandaar dat het lobbywerk, gericht op beleidsmakers, van groot belang is voor WWF. Wij willen zo sterk mogelijke wetten creëren, die onze biodiversiteit en het klimaat optimaal beschermen.

100%
hernieuwbare
energie

het Energy Report wijst uit dat 100% hernieuwbare energie zeker mogelijk is

WWF baseert zijn argumenten steeds op zorgvuldig onderzoek. De resultaten van dit onderzoek worden gebundeld in publicaties en positiepapers. Vervolgens stappen we met onze informatie naar de beleidsmakers en proberen wij hen te overtuigen van onze standpunten. Ook de mobilisatie van de publieke opinie is hier van groot belang.

Lobbywerk is niet zelden een werk van lange adem, maar belangrijk om de politici aan te zetten tot actie.

100% hernieuwbare energie

Een wereld die in 2050 voor 100% wordt voorzien in hernieuwbare energie: het WWF Energy Report toont aan dat het mogelijk is. Het pad naar zo'n duurzame toekomst verloopt in de eerste plaats via energiebesparing en investeringen in hernieuwbare energie. Er zijn bovendien enkele uitdagingen die moeten overwonnen worden, waaronder de nood om ons dieet aan te passen en energie te voorzien voor de miljoenen mensen in het zuiden die vandaag in energiearmoede leven. Het rapport werd alvast met interesse ontvangen bij de Belgische beleidsmakers.

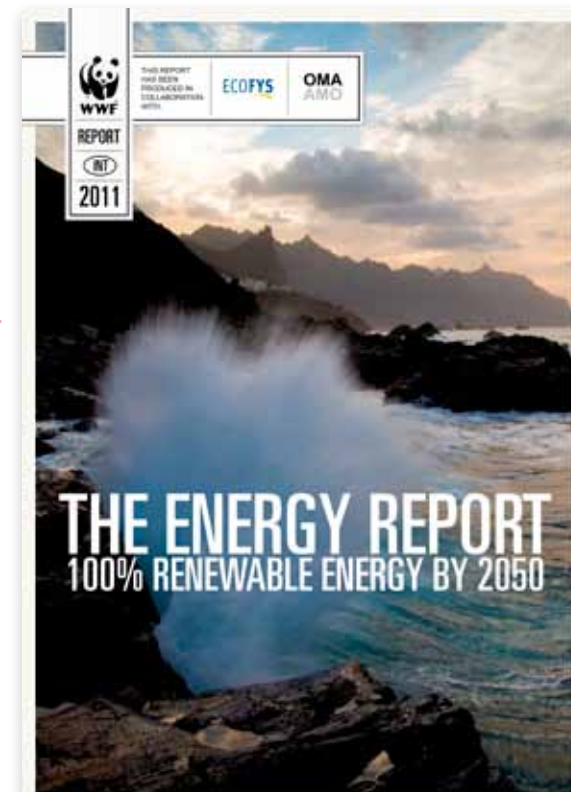
We brachten de visie van het rapport ook naar voor op het terrein door het Stop & Go Platform te ondersteunen. Het platform pleit voor het behoud van de wet op de kernuitstap en de ontwikkeling van een coherent energiebeleid. Een petitie met 100 000 handtekeningen werd overhandigd aan Elio di Rupo.

Klimaatconferentie in Durban

Dit jaar vond de jaarlijkse VN-klimaattop plaats in Durban, Zuid-Afrika. België was er van de partij als lid van de Belgische delegatie, en versterkte in die manier de werk van de WWF-collega's. Men besloot dat in 2015 een globaal akkoord bereikt moet worden. Vanaf 2020 zullen alle landen bindende klimaatdoelstellingen krijgen opgelegd. Men vergat echter wel om in de tussentijd het ambitieniveau te verhogen, waardoor het klimaat allesbehalve gered is.

Living Forest Reports

2011 was het Internationale Jaar van het Bos en naar aanleiding daarvan bracht WWF een aantal Living Forest Reports uit. In die rapporten werd bekeken hoe de doelstelling van WWF - om de ontbossing

© WWF-BELGIUM

tegen 2020 te stoppen - bereikt kan worden. De rapporten werden uitgebracht in de media en besproken met beleidsmakers, academici en andere stakeholders, om zo bij te dragen aan het maatschappelijk debat.

De belangrijkste boodschap van de bossenrapporten is dat het wel degelijk mogelijk is om tussen nu en 2020 de ontbossing te stoppen, aan de hand van betere en strengere wetten die beter geïmplementeerd en gecontroleerd worden, de aanpak van niet-duurzame bosexploitatie de activering van het REDD-mechanisme: Reducing Emissions from Deforestation and Degradation. De druk op de bossen zal echter blijven stijgen en we zullen ook overconsumptie en verspilling moeten aanpakken. Dit is de enige manier om aan de wereldwijde vraag naar voedsel, houtvezels en energie te voldoen zonder de planeet te schaden.

FSC (Forest Stewardship Council)

Het voorbije jaar werd ook veel gewerkt op FSC, het label voor producten uit verantwoord bosbeheer, waarvan WWF mee aan de wieg stond. Er was heel wat debat rond het label in 2011. WWF-België nam deel aan de Algemene Vergadering van FSC waar verschillende afspraken gemaakt werden die voor WWF belangrijk zijn om het FSC-systeem te versterken. Na stevige onderhandelingen werden er een aantal moties goedgekeurd door de sociale, de economische en de milieukamer. We blijven achter het FSC-label staan als het enige geloofwaardige label voor verantwoord bosbeheer en werken verder aan de inhoudelijke versterking van FSC.

De Europese biodiversiteitsstrategie

Op 19 december 2011 werd de nieuwe Europese biodiversiteitsstrategie goedgekeurd die geldig zal blijven tot 2020. Dit is echter maar een volgende stap, geen doel: er is nog een lange weg te gaan vooraleer de biodiversiteit voldoende beschermd wordt in Europa. WWF-België heeft een grondige voorbereiding achter de rug, om te verzekeren dat de strategie zo ambitieus mogelijk is. Het is nu vooral belangrijk dat de strategie ook correct toegepast wordt. Wij zullen hierop blijven toezien.

WWF IN ACTIE: BEDRIJVEN ENGAGEREN

WWF is er van overtuigd dat de samenwerking met bedrijven een belangrijke rol kan spelen in de samenleving en dat het een cruciale hefboom is voor onze missie. WWF wil bedrijven aansporen om voor duurzaamheid te kiezen, hun impact te verminderen en onze projecten te steunen. Wij gaan enkel partnerships aan met bedrijven die zich op het hoogste niveau inzetten. Deze samenwerking kan verschillende vormen aannemen, van transformational partnerships tot cause related marketing acties en licenties.

Transformational partnerships

Het gaat om langetermijncontracten van minimum 3 jaar waarin we samen met het bedrijf werken aan de vermindering van de impact op het milieu en het sensibiliseren van zowel klanten als personeel.

© DAVID PLAS

EXKi vierde zijn 10e verjaardag en de verderzetting van de samenwerking met WWF.

Onze nieuwe partners:

Danone gaat voor een vermindering van hun impact op het milieu, in het bijzonder landbouw, die 54% van hun CO₂-impact vertegenwoordigt. In de eerste fase van de samenwerking begeleiden we hen bij een pilootproject waarbij de methaanuitstoot van koeien wordt opgemeten. Later zal de voeding aangepast worden om aan duurzame landbouwontwikkeling te kunnen doen.

We kunnen ook met trots aankondigen dat **Alpro** in 2011 als eerste Belgische bedrijf opgenomen werd in het programma Climate Savers*. Zij zetten zich in om hun uitstoot niet te verhogen tegenover de uitstoot in 2008, ondanks de verhoogde productie. Als Clean Energy ambassadeur steunt Alpro de visie van WWF om tegen 2050 gebruik te maken van 100% hernieuwbare energie.

Licenties en CR marketing acties

Deze partners bieden een duurzaam alternatief aan voor bestaande producten, helpen ons op weg naar verantwoorde consumptie en steunen tegelijkertijd de acties van WWF omdat zij fondsen verzamelen voor WWF en visibiliteit geven aan onze projecten.

Onze nieuwe partner **Mars Fishcare** heeft "verantwoord" visvoer ontwikkeld, onder het merk API. De ecologische voordelen: het gebruikt

Een nieuw aanbod gezelschapspelen uit FSC-hout.

producten afkomstig van duurzame visvangst, niet-gemodificeerde grondstoffen, plantaardige eiwitten, milieubewuste verpakkingen en het is vervaardigd zonder vismeel.

Werknemerscalculator

Specifiek voor de samenwerking met onze partners hebben wij, in samenwerking met Ecolife, een werknemerscalculator laten ontwikkelen. Deze calculator berekent op basis van enkele gegevens de ecologische voetafdruk op het werk en geeft ook aan wat er verbeterd kan worden.

Meer informatie over onze acties om personeel te sensibiliseren of op te leiden, alsook info over al onze soorten partnerships kan u vinden op www.wwf.be/corporate.

* Climate Savers is een programma van WWF dat bedrijven er toe aanzet hun CO₂-uitstoot te verminderen bovenop hun initiële engagementen of wettelijke verplichtingen.

WWF IN ACTIE: KINDEREN EN JONGEREN SENSIBILISEREN

3800 pakketten

Er werden al 3800 pakketten van Voetzoekers Junior besteld

1500 KINDEREN

MAAKTEN KENNIS MET WWF OP PENNENZAKKENROCK

WWF streeft naar een wereld waar de mens in harmonie leeft met de natuur. Daarom vinden we het belangrijk mensen al op jonge leeftijd de nodige kennis en attitudes bij te brengen, zodat ze zelf kunnen kiezen voor een duurzame levensstijl. Ons educatieteam ontwikkelt een hele waaier aan educatieve tools voor basis- en secundair onderwijs. Deze pakketten, dvd's en websites laten kinderen toe op een speelse manier kennis te maken met de uitdagingen van WWF. Op die manier ontkiemt bij hen een zaadje van duurzame ontwikkeling en raken zij gemotiveerd om mee te bouwen aan een duurzame samenleving.

Climate Challenge

In 2011 lanceerden we de website Climate Challenge, een website over de klimaatverandering met als belangrijke invalshoeken: de impact in het Zuiden, gevolgen voor de biodiversiteit en het belang van wetenschap. Extra aandacht gaat uit naar oplossingen en de rol van overheden, bedrijven en individuen. Met behulp van de website kunnen leerkrachten samen met hun leerlingen van 15-18 jaar in de klas werken rond klimaatverandering.

Voetzoekers Junior

Voetzoekers Junior is een pedagogische kit waarmee leerkrachten met hun leerlingen tussen 10-14 jaar kunnen werken rond de ecologische voetafdruk, met het nodige materiaal om de voetafdruk van de klas te berekenen en de impact van acties na te gaan aan de hand van een spel. Op de bijbehorende website

kunnen klassen hun ervaringen delen. Er werden ondertussen meer dan 3800 pakketten aangevraagd. Meer dan 95% van de deelnemende klassen beoordeelden het pakket als verrijkend en willen er volgend schooljaar opnieuw mee aan de slag.

De wonderlijke avonturen van een kleine bij

Een prachtige kamishibai, een Japans theater met vertelplaten, vertelt het verhaal van een klein honingbijtje dat op zoek gaat naar haar zussen. Tijdens de spannende zoektocht ontmoet Bieke de Bij een tijger in Azië, een leiderschildpad in Zuid-Amerika en bonobo's in Afrika. De vertelplaten en bijhorende handleiding met lesactiviteiten zijn een geschikte manier om 6 tot 9-jarigen uit te leggen hoe het nu precies zit met de biodiversiteit. Eind 2011 werd de voorbereiding en productie van dit mooie pakket eindelijk afgerond.

Schoolteam WWF

Het educatieteam startte in 2011 een team op van **educatieve vrijwilligers**. Dit schoolteam gaat sinds eind november naar scholen om leerlingen te vertellen over het werk van WWF en meteen een van onze educatieve projecten te lanceren in de klas. Tijdens de pilootfase gebeurden er zo'n 30 sessies in verschillende klassen. Dit project zal in 2012 verder uitgebreid worden. Wordt vervolgd!

Op 28 juni 2011 was WWF aanwezig op **Pennenzakkenrock**, een festival voor kinderen in Mol. Ongeveer 1500 kinderen konden op

© WWF-BELGIUM

verschillende locaties bij ons terecht voor diverse activiteiten. Op de klimtoren die aangedreven werd door zonne-energie, of tijdens een zoektocht met vragen over het regenwoud, hernieuwbare energie en de ecologische voetafdruk. In het touwenparcours konden de kinderen prachtige foto's bekijken. Een goede inzet en juiste antwoorden werden beloond. Voor de leerkrachten was er een rustige hoek, waar zij kennis konden maken met ons educatief aanbod.

In 2011 was het team 5 dagen aanwezig op het **Educatiesalon** in Namen. Onze stand in het 'milieudorp' was een uitgelezen kans om onze educatieve pakketten te tonen aan meer dan 500 (toekomstige) leerkrachten en nieuwe contacten te leggen met mensen uit de Franstalige onderwijswereld.

Forum voor educatie over milieu en duurzame ontwikkeling

Ons educatieteam heeft in 2011 deelgenomen aan een forum voor educatie over het milieu en duurzame ontwikkeling, met als doel de specifieke behoeftes te bepalen van de Franstalige scholen. WWF zal als lid van 'Réseau Idée' - een netwerk van organisaties die werken rond milieu- en natuureducatie - dit verder blijven opvolgen.

Voor meer info over onze pakketten en de educatieve vrijwilligers, surf naar www.wwf.be/school

DE DUURZAAMHEID VAN WWF-BELGIË

Wij sporen iedereen in België aan om zijn of haar ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden. Uiteraard doen we ook zelf ons best om hier aan te werken. De afgelopen jaren werd er op alle mogelijke vlakken hard gewerkt om de ecologische voetafdruk van onze organisatie te verkleinen. Dit ging gepaard met enkele grote veranderingen aan het gebouw. In 2011 zetten wij onze zoektocht naar duurzaamheid verder, met onder andere de nieuwe initiatieven Donderdag Veggiedag en Fairtrade @ work.

Donderdag Veggiedag

De campagne 'Donderdag Veggiedag', een initiatief van EVA dat iedereen aanmoedigt om minstens één keer per week lekker vegetarisch te eten. Het is niet alleen gezond maar verkleint ook de ecologische voetafdruk. Een uitstekende reden voor WWF om het initiatief te steunen. Onze werknemers die dat willen eten een keer per week vegetarisch. Bovendien is er ook een veggiestand met meer informatie over het vegetarisme, seizoensgroenten en –fruit, en wat nu precies een volwaardig vegetarisch gerecht is.

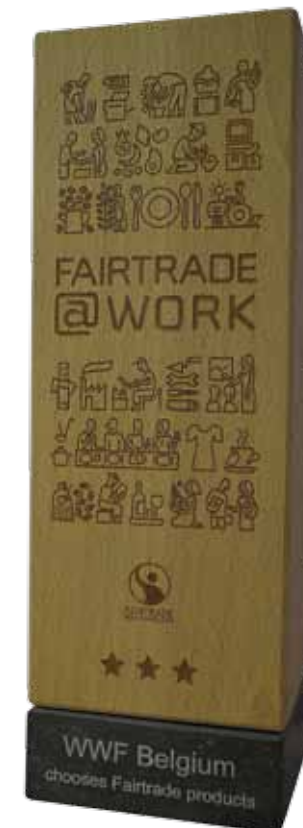
Fairtrade @ work

Voor activiteiten waarvoor catering vereist is (interne vergaderingen, externe events, enzovoort), kocht WWF vooral biologische en fairtrade producten met een kleine ecologische voetafdruk. Voor de aankoop van kantoor materiaal, promotiemateriaal, enzovoort krijgt de meest milieuvriendelijke oplossing altijd de voorkeur.

Energieverbruik

In 2011 maakten we er bij WWF-België werk van om het gebouw zo efficiënt mogelijk in te delen. Onze werknemers zaten verspreid over 4 verdiepingen. Na veel wikken en wegen werd er besloten om onze bureaus opnieuw in te delen en 1 verdieping minder te gebruiken. Na een grote kuis zijn we nu verspreid over 3 verdiepingen, weliswaar wat dichter bij elkaar, wat ook de samenwerking verbetert. In 2011 bleef het totale verbruik stabiel, maar deze aanpassingen zullen in 2012 zeker een positieve invloed hebben op ons energieverbruik. Bovendien maken we ook zo veel mogelijk gebruik van energiezuinige apparaten en timers die ervoor zorgen dat 's nachts en in het weekend de verwarming uitgeschakeld wordt en dat geen energie verspild wordt.

WWF heeft er in 2011 voor gekozen om nog verder te gaan en altijd voor Fairtrade te kiezen. Wij ontvingen hiervoor van Max Havelaar de fairtrade award met drie sterren, gemaakt uit FSC-hout.

TOTAAL VERBRUIK ELEKTRICITEIT/GAS/WATER

	2009	2010	2011
100% groene stroom (kWh)	45 242	45 722	45 989
Verbruik/FTE*	1 474	1 335	1573
Gas (kWh)	69 801	68 612	69 512
Verbruik/FTE*	2 303	2 037	2378
Water (m³)	260	265	269
Verbruik/FTE*	8,5	7,7	9,2

* FTE = Fulltime-equivalent voor 2011.

Woon-werkverkeer

WWF-België moedigt haar werknemers aan gebruik te maken van milieuvriendelijke vervoersmiddelen, zoals het openbaar vervoer. Abonnementen voor de trein, de tram of de bus worden volledig terugbetaald. Onze kantoren bevinden zich in de buurt van het Noordstation te Brussel en zijn dus gemakkelijk bereikbaar: het personeel dat met de trein naar het werk komt, moet dus niet bijkomend gebruik maken van bus, tram of metro.

Geen enkele van onze werknemers kwam in 2011 met de auto naar het werk. 31% van onze werknemers maakte gebruik van de trein, 13% nam de fiets of kwam te voet en 28% maakte gebruik van bus, metro of tram. 28% van de werknemers gebruiken een combinatie, zoals bus en trein, of fiets en trein.

Papierverbruik

Externe publicaties, fotokopieën en alle andere drukwerk gebeurt uitsluitend op kringlooppapier en/of papier met het FSC-keurmerk. WWF-België

heeft bijzonder zuinige printers gekocht, waarmee het mogelijk is om bepaalde publicaties in eigen huis te fotokopiëren (vroeger gebeurde dat in een gespecialiseerd 'copy center'). Een van deze printers werkt met efficiënte, vaste en milieuvriendelijke inkt, die vrijwel geen ander afval oplevert.

Bovendien doet ons personeel er alles aan om papierverspilling te voorkomen. Er wordt recto-verso geprint en de printers zijn voorzien van een persoonlijke code. Op die manier kan een document enkel uitgeprint worden als de code bevestigd wordt op de printer. Dit voorkomt dat papier vergeten wordt en aan de printer blijft liggen.

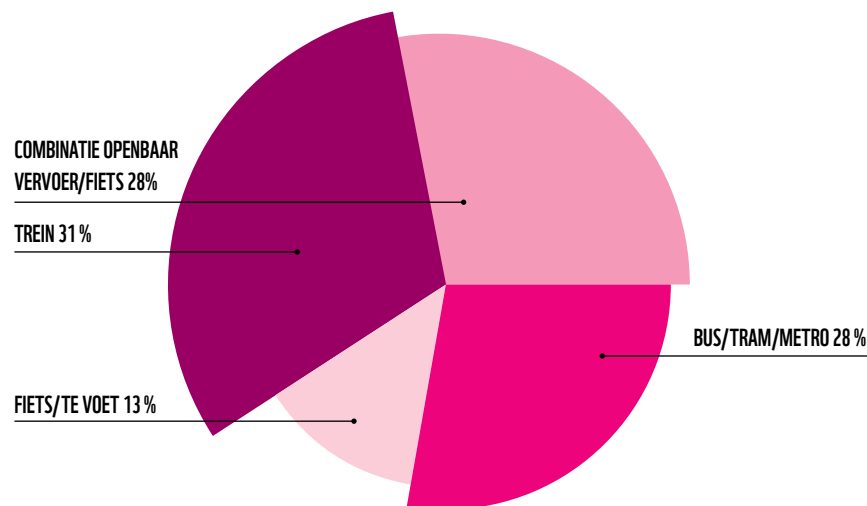
Afval

We blijven ons inzetten om ons afval te verminderen en goed te recycleren.

0%
VAN ONZE WERKNEMERS
KIEST VOOR DE AUTO

★★★
WWF BEHAALDE HET
MAXIMALE AANTAL STERREN
OP DE FAIRTRADE AWARD

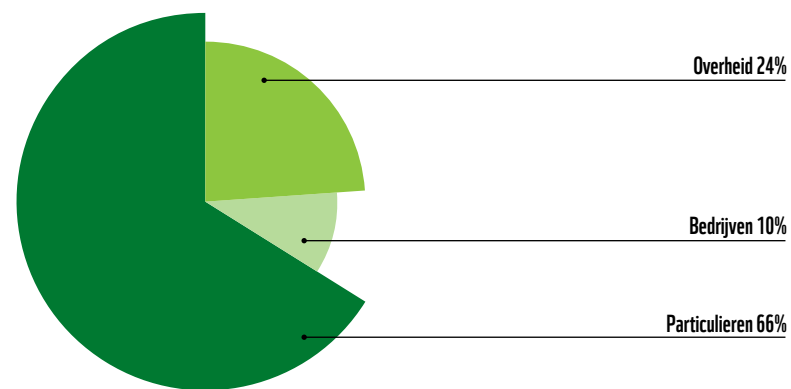
WOON-WERKVERKEER

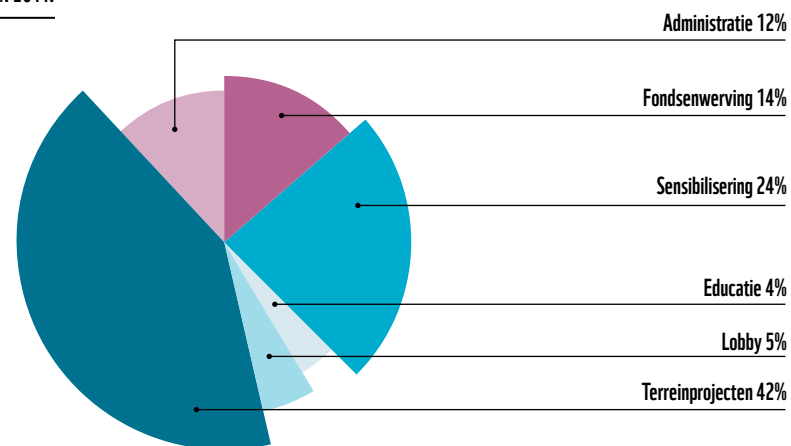
WWF IN CIJFERS

	2010	2011
Inkomsten	€ 7 922 880	€ 9 210 713
Particulieren	€ 5 494 620	€ 6 070 252
Lidmaatschappen en giften	€ 3 770 764	€ 4 099 545
Legaten	€ 1 723 856	€ 1 970 707
Bedrijven	€ 929 652	€ 889 383
Partners	€ 331 488	€ 365 160
Tombola's	€ 272 043	€ 259 193
Royalties en vergunningen	€ 243 070	€ 191 922
Verkoop wenskaarten	€ 83 051	€ 59 024
Giften		€ 14 085
Overheid	€ 1 460 877	€ 2 237 453
Andere	€ 37 731	€ 13 625
Uitgaven	€ 7 908 465	€ 8 688 178
Administratie	€ 645 682	€ 1 009 157
Fondsenwerving	€ 1 082 180	€ 1 191 929
Conservatie	€ 6 180 603	€ 6 487 092
Programma's natuurbehoud op het terrein	€ 3 040 217	€ 3 648 266
Sensibilisering	€ 2 444 905	€ 2 060 401
Educatie	€ 333 554	€ 383 229
Lobby	€ 361 927	€ 395 196
Winst (verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening	€ +14 415	€ +522 535
Financiële opbrengsten en kosten		€ -26 687
Bijzondere opbrengsten en kosten		€ 186 966
Toevoeging aan reserves	€ 14 415	€ 682 814

INKOMSTEN 2011:

UITGAVEN 2011:

WWF is lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (<http://www.vef-aerf.be>)

HIGHLIGHTS:

Dankzij de vrijgevigheid van onze leden en donateurs en de steun van de overheid en de bedrijven gaven wij in 2011:

€ 3 648 266
AAN ONZE
TERREINPROJECTEN

€ 383 299
AAN ONZE EDUCatieve
PROJECTEN IN BELGIË

€ 2 060 401
AAN ONZE SENSIBILISE-
RINGSCAMPAGNES IN BELGIË

€ 395 196
AAN ONS
LOBBYWERK

Opmerkelijke evoluties sinds 2010:

BIJDRAGES EN GIFTEN ZIJN GESTEGEN MET **10%**

ONZE BIJDRAGE AAN DE TERREINPROJECTEN IS GESTEGEN MET **20%**

DE STIJGING VAN DE ADMINISTRATIEVE LASTEN (+ € 363 000) IS HET GEVOLG VAN EEN MEER NAUWKEURIGE BEREKENING VAN ONZE ADMINISTRATIEKOSTEN EN UITZONDERLIJKE HERSTRUCTURERINGSKOSTEN.

	2010	2011
ACTIVA	€ 6 657 494	€ 8 305 443
VASTE ACTIVA	€ 1 834 319	€ 1 335 153
Immateriële activa	€ 1 176 638	€ 724 896
Materiële activa	€ 72 659	€ 25 235
Financiële activa	€ 585 022	€ 585 022
VLOTTENDE ACTIVA	€ 4 823 175	€ 6 970 290
Vorderingen op ten hoogste één jaar	€ 2 241 527	€ 2 431 661
Geldbeleggingen	€ 1 570 008	€ 1 519 431
Liquide middelen	€ 1 011 640	€ 2 864 208
Overlopende rekeningen		€ 154 991
PASSIVA	€ 6 657 494	€ 8 305 443
Eigen vermogen	€ 4 436 759	€ 5 119 574
Fondsen van de vereniging	€ 1 000 000	€ 1 000 000
Bestemde fondsen	€ 2 900 000	€ 3 938 859
Overgedragen winst (verlies)	€ 536 759	€ 180 715
VOORZIENINGEN	€ 250 796	
SCHULDEN	€ 1 969 939	€ 3 185 869
Schulden op meer dan één jaar	€ 389 098	€ 348 387
Schulden op ten hoogste één jaar	€ 1 349 588	€ 1 168 679
Overlopende rekeningen	€ 231 253	€ 1 668 803

HET WWF-TEAM

DE RAAD VAN BESTUUR VAN WWF-BELGIË*

Voorzitter

Ronald Biegs

Schatbewaarder

Jean-Marie Postiaux

Leden

Lode Beckers

Roseline Beudels

Karine De Batselier

Eric Deckers

Eric De Keuleneer

Jean-Pierre Dutry

Paul Galand

Guido Ravoet

Patrick Van Damme

Yan Verschueren

* Tijdens het FY11.

DE RAAD VAN WWF GOODWILL AMBASSADORS

Deze Raad is samengesteld uit personen met een verschillende achtergrond, die beschikken over diverse kwaliteiten en rijke ervaringen en die edelmoedig aanvaardden om hun talent en status te gebruiken om de aandacht te vestigen op het belang van onze missie.

- Een WWF Goodwill Ambassador is een steunend lid van WWF.
- Een WWF Goodwill Ambassador is een actieve vertegenwoordiger van WWF en wordt in die hoedanigheid door WWF-België op de hoogte gehouden van de acties en verwezenlijkingen van WWF.
- Een WWF Goodwill Ambassador versterkt het profiel van WWF naar de buitenwereld en maakt de doelstellingen van WWF beter bekend in familiekring en in zijn/haar professionele omgeving.

WWF-België wil de gelegenheid te baat nemen om alle personen die aanvaard hebben om WWF Goodwill Ambassador te zijn van harte te bedanken voor het opnemen van deze belangrijke verantwoordelijkheid.

Pierre-Olivier Beckers, Lode Beckers, Iwan Bekaert, Olivier Bentin, Philippe J. Berg, Ronald Biegs, Philippe Bodson, Alfred Bouckaert, Chantal Block, Robert Bury, Herman Craeninckx, Ingrid Ceusters-Luyten, Jean-Pierre Coene, Michel Czetwertynski, Scarlett de Fays, Jacques de Gerlache, Herman Dehennin, Jean-Pierre de Launoit, Mary Ann del Marmol, Philippe Delusinne, Eric Domb, Mia Doornaert, Antoine Duchateau, Paul Dujardin, Cédric du Monceau, Jean-Louis Duplat, Jean-Pierre Dutry, Amid Faljaoui, Alain Godefroid, Baudouin Goemaere, Paul Gaspard Jacobs, Tshibangu Kalala, Philippe Lambrecht, Henry le Grelle, Christiane Linet, Florence Lippens, Chantal Lobert, Xavier Magnée, Michel Malschaert, Marc Mullie, Mary Pitsy oude Hendrikman, Paul Ponjaert, Guido Ravoet, Catherine M. Sabbe, Eric-Emmanuel Schmitt, André Taymans, Michel Troubetzkoy, Rick Torfs, Herman Vandaele, Carlo Vandecasteele, Colette Van den Bossche, Tony Vandeputte, Helga Vanderveken, Micheline Van de wiele, Hugo Vanermen, André Van Hecke, Ritt Van Kerckhoven, Christian Verschueren, Anne Vierstraete, Johan Vinckier, Pascal Vrebos, Guy Warlop, Serge Wibaut, Véronique Wilmot.

ONZE STAFF

Ons team staat altijd paraat om de nodige inspanningen te leveren en te werken voor een levende planeet. We willen graag onze supporters bedanken voor hun steun.

Ons voltallige team (wegens omstandigheden niet allemaal aanwezig op de foto):

Isabelle André, Françoise Ansay, Sarah Beelen, Hassan Benyahia, Natacha Bertiaux, Sonia Bonus, Greg Claessens, Marie-Noëlle Collart, Maryssa Cools, Monique Delhaye-Hautier, Sarah De Winter, Laurine Detry, Christèle Devos, Anne Dierick, Annie Ghys, Bernadette Jacquemin, Aurélie Laurent, Antoine Lebrun, Sabien Leemans, Geert Lejeune, Arvid Leyman, Christiane Linet, Géraldine Louis, Els Pouilliers, Vinciane Sacré, Serge Schmitz, Maggy Schollaert, Charles Snoeck, Stijn Sterckx, Koen Stuyck, Sylvia Thienpont, Mone Van Geit, Jan Vandermosten, Gwendoline Viatour, Damien Vincent.

© NATUREPL.COM / KARL AMMANN / WWF

Onze missie

Het verlies van biodiversiteit op aarde tegengaan en bouwen aan een toekomst waarin de mens leeft in harmonie met de natuur.

www.wwf.be

WWF-Belgium E. Jacqmainlaan 90, 1000 Brussel, Tel.: +32 2 340 09 99, Fax: +32 2 340 09 33, Email: info@wwf.be